Z9/19. zasedání Zastupitelstva města Brna
konané dne 10.9.2024

11. Návrh Memoranda o porozumění k projektu vyvedení tepla z elektrárny Dukovany pro město Brno

Anotace

Je předkládán návrh Memoranda ohledně spolupráce na projektu vyvedení tepla z Elektrárny Dukovany pro město Brno prostřednictvím tepelného napaječe (horkovodu).

Návrh usnesení

Zastupitelstvo města Brna

1. schvaluje Memorandum o porozumění k projektu vyvedení tepla z Elektrárny Dukovany pro město Brno mezi společností Teplárny Brno, a.s., Českou republikou - Úřadem vlády České republiky, Českou republikou - Ministerstvem životního prostředí České republiky, Českou republikou - Ministerstvem průmyslu a obchodu České republiky, Českou republikou - Ministerstvem financí České republiky, Českou republikou - Ministerstvem dopravy České republiky, statutárním městem Brnem, společností ČEZ, a.s., Jihomoravským krajem a Krajem Vysočina, které tvoří přílohu č.....tohoto zápisu.

Stanoviska

Materiál byl projednán na R9/093. schůzi Rady města Brna, konané dne 21. 8. 2024, bod č. 132 a byl doporučen ke schválení Zastupitelstvu města Brna.

Podpis zpracovatele pro archivaci

Zpracovatel

Elektronicky podepsáno

JUDr. Robert Kerndl

náměstek primátorky města Brna - Člen Rady města Brna - předkladatel/ka

27.8.2024 v 09:39

Garance správnosti, zákonnosti materiálu

Obsah materiálu

Návrh usnesení	1 - 1
Obsah materiálu	2 - 2
Důvodová zpráva	3 - 4
Příloha k usnesení (Finální verze Memoranda Dukovany.pdf)	5 - 19

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

Projekt vyvedení tepla z Elektrárny Dukovany („**EDU**“) pro město Brno prostřednictvím výstavby tepelného napaječe (horkovodu) z EDU do Brna („**Projekt TN EDU**“) představuje jeden z klíčových energetických projektů v České republice. Hlavním cílem Projektu TN EDU je maximální přispění k dekarbonizaci teplárenství ve statutárním městě Brně (dále jen „**SMB**“) a souvisejících lokalitách za využití potenciálu energie z EDU coby stabilního, čistého a dlouhodobě udržitelného zdroje tepla.

Aktuální i budoucí národní a globální výzvy spojené s klimatickou změnou vyžadují včasnou a komplexní reakci a vyvolávají nezbytnost adaptace teplárenského a obecně energetického průmyslu. Současná řešení systému dálkového vytápění a chlazení založená na fosilních palivech (jako jsou uhlí a zemní plyn) v tomto ohledu nepředstavují dlouhodobě udržitelnou alternativu. V zájmu úspěšného adresování aktuálních výzev je naopak nezbytné aktivně přistoupit k implementaci energetických opatření, která podpoří Českou republiku v plnění jejích závazků v oblasti klimatu a ochrany životního prostředí. Tato opatření jsou přitom klíčová nejen pro zachování udržitelnosti a zlepšení kvality života občanů, ale také pro zajištění dlouhodobé ekonomické a energetické stability. Jednotný postup v rámci Evropské unie navíc poskytuje příležitost podílet se na formování nové unijní energetické budoucnosti a posiluje pozici České republiky v mezinárodním měřítku.

V kontextu shora uvedeného přináší Projekt TN EDU výrazné pozitivní dopady, je plně v souladu s českou i unijní energetickou politikou a výrazně přispívá k zajištění stabilního a dlouhodobě udržitelného řešení pro centrální vytápění v SMB a souvisejících lokalitách. Díky využití energie produkované v rámci EDU sníží Projekt TN EDU závislost na doposud využívaném zemním plynu, který tvoří hlavní energetický zdroj v oblasti dálkového vytápění a chlazení v SMB, a výrazně zredukuje emise skleníkových plynů, což přispěje ke zmírnění dopadů klimatické změny. Pro efektivní přenos tepla Projekt TN EDU využije nejmodernější technologie, čímž zvýší celkovou energetickou účinnost a podpoří udržitelný rozvoj. V neposlední řadě pak Realizace Projektu TN EDU též významně posílí energetickou nezávislost, bezpečnost a soběstačnost statutárního města Brna a jeho okolí a zajistí udržitelnou a konkurenceschopnou cenu tepla pro koncové zákazníky.

S ohledem na všechny tyto okolnosti představuje Projekt TN EDU jeden z klíčových strategických infrastrukturních projektů v oblasti energetiky na území České republiky. S ohledem na jeho náročnost a rozsah je přitom pro úspěšnou realizaci Projektu TN EDU potřeba koordinovaný a souhlasný postup ze strany celé řady relevantních zapojených aktérů.

V zájmu zajištění takového postupu a vyjádření související široké shody a společného zájmu na úspěšné realizaci Projektu TN EDU došlo k přípravě Memoranda o porozumění k projektu vyvedení tepla z Elektrárny Dukovany pro město Brno (dále jen „**Memorandum**“), mezi jehož účastníky se řadí Úřad vlády ČR, Ministerstvo životního prostředí, Ministerstvo financí, Ministerstvo průmyslu a obchodu, Ministerstvo dopravy, SMB, Jihomoravský kraj, Kraj Vysočina, jakož i společnosti Teplárny Brno, a.s. a ČEZ, a.s. („**Účastníci**“) coby klíčoví aktéři s bezprostředními vazbami na daný projekt.

Memorandum vyjadřuje základní rámec spolupráce a vzájemné součinnosti Účastníků ve vztahu k Projektu TN EDU, včetně nastínění dílčích milníků směřujících ke konečné realizaci Projektu a dalších relevantních okolností daného projektu. V Memorandu deklarovaná shoda Účastníků představuje výrazný milník v pokračujících pracích na Projektu TN EDU a též významný příslib dalšího koordinovaného podílení se na nezbytných krocích, které bude v kontextu platné a účinné legislativy nezbytné v následujících letech pro úspěšnou realizaci Projektu TN EDU učinit. Memorandum pak představuje také výrazný příslib pro naplnění cílů dekarbonizace sektoru teplárenství a energetiky obecně. Významnost shody na Memorandu mezi Účastníky je pak umocněna i v kontextu současné energetické situace, která je charakterizována řadou složitých výzev. Memorandum tak představuje významnou demonstraci zájmu Účastníků o společný postup pro naplnění širších společensky prospěšných cílů.

Materiál nepodléhá projednání v komisích Rady města Brna.

Materiál byl projednán na R9/093. schůzi Rady města Brna, konané dne 21. 8. 2024, bod č. 132 a byl doporučen ke schválení Zastupitelstvu města Brna.

Hlasování:
Schváleno jednomyslně 9 členy.

JUDr. Vaňková	Mgr. Černý	RNDr. Chvátal Ph.D.	JUDr. Kerndl	Ing. Podivinská	Bc. Aberl	Ing. arch. Bořecký	Bořecký	Ing. Kratochvíl	JUDr. Matonohová	JUDr. Oliva
pro	pro	pro	pro	pro	---	---	pro	pro	pro	pro

Po projednání v Radě města Brna byl do textu Memoranda doplněn text doložky Kraje Vysočina a druhý zástupce za společnost ČEZ, a.s. a bylo upřesněno v kterých případech bude vystupovat Vláda ČR a ve kterých případech Úřad vlády České republiky.

MEMORANDUM O POROZUMĚNÍ K PROJEKTU VYVEDENÍ TEPLA Z ELEKTRÁRNY DUKOVANY PRO MĚSTO BRNO

Toto Memorandum o porozumění (dále jen „**Memorandum**“) je uzavřeno mezi:

a) **Teplárny Brno, a.s.** (dále též „**TB**“ nebo „**společnost Teplárny Brno**“), se sídlem Okružní 828/25, Lesná, 638 00 Brno, IČO 463 47 534, společností zapsanou v obchodním rejstříku vedeném Krajským soudem v Brně, sp. zn. B 786

b) **Vláda České republiky** (dále též „**Vláda ČR**“), se sídlem nábřeží Edvarda Beneše 128/4, 118 01 Praha 1 - Malá Strana

c) **Česká republika - Ministerstvo životního prostředí České republiky** (dále též „**Ministerstvo životního prostředí**“)**,** se sídlem Vršovická 1442/65, 100 10 Praha 10, IČO 001 64 801

d) **Česká republika - Ministerstvo průmyslu a obchodu České republiky** (dále též „**Ministerstvo průmyslu a obchodu**“)**,** se sídlem**,** Na Františku 1039/32, 110 15 Praha 1, IČO 476 09 109

e) **Česká republika - Ministerstvo financí České republiky** (dále též „**Ministerstvo financí**“)**,** se sídlem Letenská 525/15, 118 10 Praha 1, IČO 000 06 947

f) **Česká republika - Ministerstvo dopravy České republiky** (dále též „**Ministerstvo dopravy**“)**,** se sídlem nábřeží Ludvíka Svobody 1222/12, 110 15 Praha 1, IČO 660 03 008

g) **Statutární město Brno** (dále též „**SMB**“ nebo „**město Brno**“), se sídlem Dominikánské nám. 196/1, 601 67 Brno, IČO 449 92 785

h) **ČEZ, a. s.** (dále též „**ČEZ**“ nebo „**společnost ČEZ**“), se sídlem Praha 4, Duhová 2/1444, PSČ 140 53, IČO 452 746 49, společností zapsanou v obchodním rejstříku vedeném Městským soudem v Praze, sp. zn. B 1581

i) **Jihomoravský kraj** (dále též „**JMK**“), se sídlem Žerotínovo nám. 449/3, 601 82 Brno, IČO 708 88 337

j) **Kraj Vysočina** (dále též „**KV**“), se sídlem Žižkova 1882/57, 586 01 Jihlava, IČO 708 90 749

dále společně jako „**Účastníci**“ nebo samostatně jako „**Účastník**“.

VZHLEDEM K TOMU, ŽE:

(1) Účastníci jsou srozuměni s následujícími okolnostmi poukazujícími na nezbytnost adresovat klimatické a energetické otázky, a to v zájmu zajištění dlouhodobého společensky udržitelného blahobytu obyvatel České republiky („**ČR**“), ochrany klimatu a životního prostředí a přispění k unijním a globálním cílům v souvisejících oblastech:

a) Evropská unie („**EU**“) přijala Evropský právní rámec pro klima,[1] jehož součástí je závazek dosáhnout do roku 2030 snížení emisí skleníkových plynů o alespoň 55 % v porovnání s rokem 1990. EU a její členské státy, včetně ČR, jsou zároveň vázány cíli, které si stanovily v rámci politické iniciativy Zelená dohoda pro Evropu, vč. Průmyslového plánu Zelené dohody, které obsahují plány a opatření ve vztahu ke snížení emisí, investicím do výzkumu a inovací, ochraně životního prostředí a transformaci evropské ekonomiky tak, aby byla dlouhodobě udržitelná, a v této souvislosti přijímají další unijní legislativu.

b) ČR je vázána Pařížskou dohodou přijatou smluvními stranami Rámcové úmluvy OSN o změně klimatu, která formuluje dlouhodobý cíl ochrany klimatu, jímž je přispět k udržení nárůstu průměrné globální teploty výrazně pod hranicí 2 °C v porovnání s obdobím před průmyslovou revolucí a usilovat o to, aby nárůst teploty nepřekročil hranici 1,5 °C.

c) Pro emise skleníkových plynů, které spadají pod unijní systém obchodování s emisními povolenkami (Emission Trading System, EU ETS) je stanoven závazek na úrovni celé EU: dosáhnout poklesu o 62 % v roce 2030 v porovnání s rokem 2005, kdy systém začal fungovat. Součástí EU ETS jsou nejvíce znečišťující odvětví ekonomiky – především výroba energie, a dále pak průmysl a letecká a námořní doprava.

d) Přechod na nízkouhlíkové, případně bezemisní, způsoby vytápění a chlazení je klíčovým prvkem snah EU o dekarbonizaci energetického průmyslu. Tento proces vyžaduje nejen technologické inovace a proměnu infrastruktury, ale také reformu politik a zvyklostí spotřebitelů. Je třeba zdůraznit důležitost podpory efektivních a inovativních řešení v oblasti vytápění a chlazení, která jsou klíčová pro dosažení cílů EU v oblasti snižování emisí skleníkových plynů a zvyšování energetické účinnosti, vč. podpory vhodných technologií v rámci politických opatření a investičních strategií.

e) V návaznosti na své závazky vyplývající z mezinárodních dohod a členství ve významným mezinárodních organizacích i EU je ČR konstruktivním partnerem v unijních i globálních snahách o ochranu klimatu. Vláda ČR usiluje o zmírňování dopadů klimatických změn a přispívá k dosažení klimatické neutrality EU do roku 2050, jakož i dalších cílů přispívajících k zachování a ochraně životního prostředí.

f) Vláda ČR vidí v Zelené dohodě pro Evropu i v dalších shora uvedených instrumentech a závazcích příležitost, jak investicemi do udržitelného rozvoje, čistých zdrojů výrazně modernizovat českou ekonomiku, zvýšit kvalitu života občanů ČR a zlepšit životní prostředí. To souvisí se snížením závislosti na fosilních palivech včetně těch, která sloužila jako přechodová paliva pro první vlnu dekarbonizace. Vynaložené veřejné finanční prostředky musí směřovat do takových řešení, která budou nákladově efektivní, dlouhodobě udržitelná a povedou ke snížení emisí skleníkových plynů, či jinak přispějí k ochraně životního prostředí a udržitelnému rozvoji.

(2) V souvislosti se shora popsanými okolnostmi považují Účastníci za klíčové podporovat a realizovat projekty umožňující dosažení shora popsaných cílů:

a) Účastníci jsou si především vědomi důležitosti shora uvedených skutečností a potřeby energeticky nezávislé, bezpečné a spolehlivé nízkouhlíkové produkce energií, včetně tepelné energie, coby strategické komodity pro rozvoj české a evropské ekonomiky, zajištění dlouhodobého společenského blahobytu a bezpečnosti v souladu s unijními

[1] Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/1119 ze dne 30. června 2021, kterým se stanoví rámec pro dosažení klimatické neutrality a mění nařízení (ES) č. 401/2009 a nařízení (EU) 2018/1999 („**Evropský právní rámec pro klima**“).

a globálními klimatickými cíli a zmírnění rizika pro dodavatelské řetězce související se strategickými závislostmi.

b) V tomto kontextu jsou Účastníci srozuměni se **strategickou důležitostí realizace klíčového energetického infrastrukturního projektu spočívajícího ve vyvedení tepelné energie z Elektrárny Dukovany (též „EDU"), tedy zejména výstavby technologie umožňující vyvedení tepla ze stávajících bloků EDU společností ČEZ a výstavby tepelného napáječe společností Teplárny Brno a rozvodu tepla rozvodným tepelným zařízením jednotlivým odběratelům společnosti Teplárny Brno do města Brna (dále jen „Projekt"), a to i s ohledem na výše popsané závazky ČR a EU.**

c) **Vláda ČR přijala k Projektu usnesení č. 1059 ze dne 14. 12. 2022,** kterým vzala na vědomí související materiál k Projektu, uložila ministru průmyslu a obchodu, místopředsedovi vlády, ministru práce a sociálních věcí a ministru životního prostředí ve spolupráci s primátorkou SMB a hejtmanem JMK povinnost neprodleně prověřit možnosti financování a maximalizovat možnosti pro získání dovolené finanční podpory na přípravu a realizaci Projektu, a to zejména z Národního plánu obnovy a Modernizačního fondu, a místopředsedovi vlády pro digitalizaci a ministru pro místní rozvoj, ministru průmyslu a obchodu a místopředsedovi vlády, ministru práce a sociálních věcí a ministru životního prostředí povinnost realizovat další činnosti související s podporou, přípravou a výstavbou Projektu.

d) Pro účely realizace Projektu a vyvedení tepla z EDU do města Brna došlo dne 25. 3. 2024 k **uzavření klíčových strategických smluv mezi společností Teplárny Brno a společností ČEZ coby provozovatelem EDU, a to (i) Smlouvy o smlouvě budoucí o dodávkách tepelné energie a (ii) Realizační smlouvy**. Tyto smlouvy představují významný závazek smluvních stran ve vztahu k přípravě, realizaci a následnému provozu Projektu.

(3) Účastníci jsou srozuměni s následujícím širším kontextem, v němž se odehrává prospěšná činnost společnosti Teplárny Brno, která se odráží zejména v následujících aktivitách a dalších okolnostech, a v daném kontextu Účastníci berou na vědomí, popř. prohlašují následující:

a) Společnost Teplárny Brno je významným dodavatelem tepla pro více než 4000 odběrných míst vč. 104 tis. domácností ve městě Brně a je tak významným stabilizačním prvkem sociálního prostředí města. V této souvislosti společnost Teplárny Brno přestavuje jednoho z největších spotřebitelů zemního plynu v ČR, když v roce 2023 činila její spotřeba více než 2 % spotřeby v ČR. Z tohoto důvodu si společnost Teplárny Brno uvědomuje svůj dopad na kvalitu života ve městě Brně i významný podíl na zachování energetické bezpečnosti ČR a vnímá nutnost zavedení udržitelného systému vytápění a chlazení, které bude současně představovat stabilní a spolehlivý zdroj dodávek těchto komodit.

b) Společnost Teplárny Brno provozuje vlastní centrální (primární) a lokální zdroje, které zajišťují přibližně 75 % tepla pro soustavu zásobování tepelnou energií (dále jen „**SZTE**"). Primárním palivem na vlastních zdrojích Tepláren Brno je téměř výhradně zemní plyn. Přibližně 25 % tepla nakupuje společnost Teplárny Brno ze zařízení na energetické využití odpadu SAKO Brno, a.s. (dále jen „**SAKO Brno**"), jejímž jediným akcionářem je (stejně jako v případě Tepláren Brno) město Brno.

c) Společnost Teplárny Brno je dodavatelem více než 3 500 000 GJ/rok tepelné energie v lokalitě města Brna.

d) Společnost Teplárny Brno je i přes snahu o ekologizaci v posledních letech stále významným producentem CO_2 ve výši více než 230 tis. t/r, jelikož emise skleníkových plynů vznikají v rámci výroby tepelné energie spalováním zemního plynu. Z tohoto důvodu si společnost Teplárny Brno stanovila cíl postupně snížit emise o 80 % oproti současnému stavu systému tepelných dodávek, který je vystavěn na výrobě tepla z fosilních paliv, zejm. zemního plynu.

e) Společnost Teplárny Brno systematicky pracuje na další dekarbonizaci programem přestavby parních sítí na horkovodní, kdy z úvodních 96 km parních tras zbývá rekonstruovat již pouze 11 km, které budou do tří let nahrazeny distribučními sítěmi přenášejícími horkou vodu. Tento modernizační projekt má zásadní pozitivní dopad na snížení tepelných ztrát při distribuci tepla a tím zlepšení životního prostředí v regionu.

f) **Vláda ČR podporuje závazek společnosti Teplárny Brno snížit postupně emise o 80 %, kterého lze dosáhnout právě realizací Projektu, tedy výstavbou tepelného napaječe z EDU do města Brna, jež představuje projekt s regionálním přesahem, který protíná dva kraje na území ČR (Jihomoravský kraj a Kraj Vysočina).**

g) Projekt má svým významem i evropský přesah, kdy je klíčová spolupráce mezi českými i evropskými stakeholdery. Již v současné chvíli je navazována spolupráce s klíčovými evropskými partnery.

h) Vláda ČR si uvědomuje, že jen s dostatečnou a kontinuální podporu tohoto Projektu ze strany veřejné sféry lze zajistit, aby společnost Teplárny Brno udržitelně a ekologicky zabezpečila tepelné dodávky ve městě Brně, a tím napomoci ČR i EU v plnění jejich závazků v oblasti životního prostředí a ekologické udržitelnosti.

i) Vláda ČR tímto deklaruje svou podporu vytvoření podmínek pro udržení a další rozvoj role SZTE v teplárenství, včetně potřeby vytvoření podmínek pro přechod teplárenství na nefosilní zdroje.

j) Vláda ČR podporuje výše uvedený Projekt pro jeho předpokládaný přínos v oblasti udržení konkurenceschopnosti ceny tepla v Brně ze systému centrálního zásobování teplem, snížení uhlíkové stopy v souladu s evropskými (Zelená dohoda pro Evropu) i národními strategiemi. Vláda ČR rovněž zdůrazňuje důležitost produkce tepelné energie nízkoemisním způsobem jako jeden z kroků nezbytných k dosažení klimatické neutrality EU.

k) Město Brno coby moderní, akademické a rozvíjející se město, plně podporuje modernizační aktivity společnosti Teplárny Brno, včetně realizace Projektu.

l) Jihomoravský kraj zohledňuje a pozitivně vnímá Projekt v rámci své strategické vize a prioritních os, a to jak v ose Životní prostředí, technická infrastruktura a obslužnost území, tak v rámci osy Konkurenceschopnost, podnikání, inovace a výzkum.

m) Kraj Vysočina rovněž oceňuje přínosné aktivity společnosti Teplárny Brno, které mají přeneseně pozitivní dopady i do území Kraje Vysočina a jeho obyvatele, a pozitivně vnímá Projekt a kvituje úsilí společnosti Teplárny Brno o jeho realizaci.

n) Společnost Teplárny Brno je držitelem 5 certifikací ISO (9001 - Systém managementu kvality, 14001 - Systém environmentálního managementu, 27001 - Systém managementu bezpečnosti informací, 45001 - Systém managementu pro bezpečnost práce a ochranu zdraví při práci a 50001 - Systémy managementu hospodaření s energií), dále držitelem osvědčení „Bezpečný podnik“ i ocenění Úspěšná organizace v programu Excelence v Národní ceně kvality.

o) Jihomoravský kraj a Kraj Vysočina považují za velmi důležité, aby byla v krajích vybudovaná moderní energetika, která nahradí energetiku postavenou na fosilních zdrojích.

p) Jihomoravský kraj a Kraj Vysočina jsou připraveny v mezích příslušných právních předpisů poskytnout nezbytnou či vhodnou součinnost společnosti Teplárny Brno ve fázi přípravy a postupující realizace Projektu, a to vše s cílem zkrátit dobu potřebnou na řádnou přípravu Projektu.

q) Jihomoravský kraj již v minulosti zohlednil Projekt v aktualizaci krajské energetické koncepce.

dospívají Účastníci k následujícímu porozumění a uzavírají toto Memorandum jako nezávazný dokument vyjadřující jejich souhlas a porozumění ve vztahu k Projektu a ke spolupráci a vzájemné součinnosti v oblastech popsaných tímto Memorandem, přičemž nicméně pro vyloučení pochybnosti Účastníci stvrzují, že toto Memorandum nezakládá žádný příslib veřejné podpory Projektu (srov. také části VII. a XIV. Memoranda).

I. PŘEDMĚT MEMORANDA

Účastníci sdílejí společný zájem na zdárné a včasné realizaci Projektu a přejí si v této souvislosti stanovit základní podmínky, na jejichž základě budou nadále realizovat svou spolupráci směřující k činění konkrétních kroků podporujících realizaci Projektu. Pro tyto účely Účastníci mimo jiné urychleně posoudí možné způsoby a zdroje finanční podpory Projektu z veřejných zdrojů financování, a to z národních i unijních finančních zdrojů, a otázku souladu tohoto možného financování s pravidly veřejné podpory.

Účastníci přitom sdílejí společný cíl realizovat veškeré související kroky ve vztahu k Projektu co možná nejrychleji a nejefektivněji a v zájmu toho, aby k dokončení výstavby Projektu za účelem zahájení zkušebního provozu došlo do konce září roku 2030 a k zahájení dodávek tepelné energie z EDU do Brna skrze nově vybudovanou infrastrukturu došlo dle současného předpokladu od 1. ledna 2031.

JMK a KV pro účely naplnění tohoto společného cíle vyvinou maximální úsilí směřující k tomu, aby mohly vykonávat svou působnost při zapojení do souvisejících rozhodovacích procesů v souladu s principy dobré správy. JMK a KV tak budou činit s vědomím skutečností adresovaných v tomto Memorandu a tyto skutečnosti zohlední i při plánování a využití svých příslušných kapacit zapojených do rozhodovacích procesů. V případě svého zapojení do rozhodovacích procesů bude obdobně postupovat i SMB, které současně zohlední cíl včasné realizace nezbytných opatření i při uplatňování svých práv v rozhodovacích procesech vedených JMK, KV či jinými orgány.

Pro úspěšnou realizaci Projektu se předpokládá také kontinuální podpora ze strany společnosti ČEZ, která je deklarována mimo jiné prostřednictvím uzavřených smluv se společností Teplárny Brno, pro účely zajištění výroby tepla v EDU a jeho vyvedení do plánovaného tepelného napaječe. Předpokládá se, že tato podpora se bude vztahovat také k přípravné a realizační fázi Projektu, včetně spolupráce se společností Teplárny Brno a dalšími zapojenými aktéry při přípravě nezbytných či vhodných podkladů ve vztahu k Projektu.

Vybrané další předpokládané kroky ve vztahu k realizaci Projektu jsou identifikovány v části IV. tohoto Memoranda.

II. HLAVNÍ PARAMETRY PROJEKTU

Projekt představuje strategický projekt výstavby energetické infrastruktury, který spočívá v doplnění SZTE na území města Brna o stabilní centrální bezemisní zdroj v podobě výstavby teplárenské technologie v EDU a přivedení tepla z EDU do města Brna. Hlavními cíli Projektu je zabezpečení dlouhodobé stability dodávek tepla koncovým odběratelům, snížení emisí CO_2 na území města Brna v souladu s českou a unijní politikou, celkové posílení odolnosti vůči energetickým i geopolitickým výkyvům a nezávislost na geopolitické situaci. Projekt díky svému zapojení do širší tranzice k bezemisní ekonomice znamená přínos nejen pro občany města Brna, ale také pro SMB a celý širší region (zejména JMK a KV), a potažmo pro celou ČR a její obyvatele.

Původní Projekt Horkovodu Dukovany byl navržen již v 80. letech 20. století, konkrétně v roce 1986, přičemž jeho účel představoval, obdobně jako dnes, využití tepla, které vzniká při výrobě elektřiny v EDU, k vytápění města Brna a okolních oblastí. Původní plány na Projekt byly spojeny s obdobím intenzivního rozvoje energetiky v tehdejším Československu, avšak kvůli politickým, sociálním a ekonomickým změnám po pádu komunistického režimu v roce 1989 došlo k jeho celkovému zpoždění, a nakonec zastavení.

V současné chvíli se myšlenky na obnovu Projektu vracejí společně s dynamickým vývojem geopolitické situace ve světě a ambicí naplnit prospěšné cíle zelené politiky Evropské unie zaměřené na energetickou tranzici a nutnost omezovat vypouštění emisí do ovzduší. Nejsou to však pouze tyto okolnosti, podstatné jsou především veškeré významné pozitivní vlivy, které realizace Projektu přinese nejenom občanům města Brna, ale také městu a celému širšímu regionu a potažmo všem obyvatelům ČR. Právě proto představuje současný Projekt jeden z vrcholných strategických energetických projektů v ČR s nejvyšší prioritou.

Projekt zahrnuje především realizaci vyvedení a přepravy vyrobeného tepla z EDU po stanovené trase do SMB a jeho následný rozvod v rámci města a případných dalších napojených oblastí na trase vybudovaného tepelného napaječe. Samotný napaječ bude spojovat EDU a SMB v celkové délce 40,7 km a bude veden přes okresy Třebíč, Znojmo, Brno-venkov a Brno-město, kde bude rozdělen do tzv. severní a východní obchvatné větve. Severní obchvatná větev bude vedena směrem přes Bosonohy a dále na Bystrc (napojení sídliště v Bystrci) s pokračováním do oblasti Králova pole (průchod tunely Holedná a Chochola, s napojením oblasti Komína a Jundrova), kde bude napaječ zaústěn do stávající SZTE TB. Východní obchvatná větev bude vedena směrem na Bohunice (napojení na horkovodní systém v oblastech Nový a Starý Lískovec a Bohunice).

III. VÝZNAMNÉ PŘÍNOSY PROJEKTU V ČESKÉM A UNIJNÍM KONTEXTU

a) Snížení závislosti na zemním plynu

Díky vyvedení tepla vyrobeného v EDU přináší Projekt unikátní příležitost snížení závislosti na dodávkách zemního plynu, který je v současné době hlavním zdrojem při výrobě a zásobování koncových odběratelů na území SMB teplem a teplou vodou.

Platí, že teplo vyráběné v EDU jako nový centrální zdroj tepla pro integrovanou SZTE ve městě Brně nahradí stávající zdroje na zemní plyn ve vlastnictví TB (tj. Provoz Špitálka, Provoz Brno sever, Provoz Červený mlýn, Provoz Staré Brno). V případě potřeby budou však dané zdroje schopné plně nahradit teplo dodávané z EDU, došlo-li by k výpadku dodávek z jakýchkoli důvodů. Zároveň budou do systému zařazeny další nízkoemisní centrální zdroje tepla (především v rámci zařízení na energetické využití odpadu) provozované společností SAKO

Brno, a zdroj na spalování dřevní štěpky v Provozu Brno sever ve vlastnictví TB. Úspory zemního plynu tak budou realizovány skrze generální změnu struktury paliva.

b) Výrazné snížení emisí skleníkových plynů

Snížení spotřeby zemního plynu povede kromě snížení závislosti na fosilních palivech také k výraznému snížení produkce emisí CO_2, a to dle výchozích propočtů až o 59,1 %, což představuje zhruba 230 tis. tun CO_2 a celkovou úsporu zemního plynu o 120 mil m^3/rok, která odpovídá **redukci roční spotřeby zemního plynu všech domácností v Jihomoravském kraji o 33-35 % a redukci spotřeby zemního plynu všech domácností v ČR o 3-7 % při zohlednění sektorů maloodoběru a velkoodběru tepla**.

Při konzervativním zohlednění nyní nejasného vývoje ohledně budoucího energetického mixu SMB v době spuštění napáječe z EDU bude každopádně možné stanovit minimální úsporu emisí CO_2, a to na úrovni přinejmenším 55,4 tun emisí CO_2 při 1 TJ vyrobené tepelné energie. Celková úspora by v daném případě činila minimálně 110 tis. tun emisí CO_2, přičemž platí, že taková úspora emisí vznikne v rámci Projektu za jakýchkoli podmínek bez ohledu na energetický mix SMB.

Projekt tak bude mít vliv nejenom na samotné zákazníky TB, kterým představí stabilnější dodávky tepla bez cenových výkyvů, ale rovněž na všechny obyvatele SMB a okolí bez ohledu na to, zda odebírají, či neodebírají teplo od TB, jelikož Projekt bude mít pozitivní dopady na životní prostředí a zejména pak na zdraví a životní podmínky všech obyvatel ČR.

c) Energetická bezpečnost a nezávislost

Výrazné omezení využití zemního plynu v důsledku Projektu povede kromě samotné úspory zemního plynu a redukci emisí ke vzniku celkově bezpečnější energetické situace. Tepelné dodávky se tak stanou výrazně méně závislé na geopolitické situaci a energetických výkyvech, což především v souvislosti s válkou na Ukrajině a nedávnou energetickou krizí představuje významný pozitivní aspekt Projektu. Projekt tak zabezpečí nejen samotnou fyzickou dodávku tepla, ale zvýší také odolnost vůči případným cenovým výkyvům a tím pozvedne strategickou energetickou nezávislosti ČR.

d) Využití nejmodernějších technologií v infrastruktuře

K realizaci Projektu jsou v souvislosti s vyvedením tepla a jeho následným rozvodem využívány nejmodernější technologie, které zabezpečují nejenom efektivní přenos na velkou vzdálenost, ale také minimalizaci tepelných ztrát, která se pohybuje pouze okolo 3 %. Celkově se tak jedná o ambiciózní infrastrukturní projekt maximalizující potenciál EDU coby existujícího a dostupného energetického zdroje. Tento aspekt je podstatný pro další modernizaci teplárenského odvětví, který může přispět k větší energetické účinnosti, snižování emisí a ochraně životního prostředí.

e) Možnost využití již existujících technologií v rámci EDU při výrobě tepla

Pro výrobu tepla budou využity již existující a využívané technologie a mechanismy v rámci EDU doplněné o novou teplárenskou technologii včetně nezbytných souvisejících úprav stávajících systémů, a tato výroba tak bude realizována formou vysoce účinné kombinované výroby tepla a elektřiny. Zároveň platí, že dané technologie představují nejefektivnější způsob výroby tepla a elektřiny, které jsou však na sobě nezávislé do té míry, že samotný odběr tepla má v kontextu celkového objemu výroby elektřiny v EDU pouze mírný vliv na proces výroby

elektřiny a naopak. Celkové technické zázemí pro výrobu elektřiny a tepla tak bude pokryto současným systémem v rámci EDU a nebude třeba do něj, kromě samotného vyvedení tepla, zasahovat. Projekt představuje zavedení dlouhodobého řešení bez nutnosti významnějších budoucích investic do energetické infrastruktury na území SMB, a to díky celkovému přechodu na udržitelnější a efektivnější systém centrálního vytápění. Samotná výroba tepla v rámci Projektu tak bude odolná i oproti případné nutnosti investicí v budoucnu a zároveň bude zajišťovat významný a stabilní zdroj dodávek.

IV. SPOLUPRÁCE ÚČASTNÍKŮ NA REALIZACI PROJEKTU

V souvislosti s Projektem Účastníci považují za klíčové realizovat další bezprostřední i dlouhodobější postup v souvislosti s Projektem na podkladě následujících klíčových milníků a kroků, které vyjadřují ambici Účastníků včasně a efektivně realizovat Projekt, přičemž jsou nicméně Účastníci srozuměni s tím, že plnění indikovaných časových milníků může záviset také na externích (právních i jiných) faktorech, které mohou plnění daných milníků ovlivňovat či podmiňovat.

a) Přijetí usnesení Vlády ČR a zřízení pracovní skupiny ve vztahu k Projektu

Načasování: neprodleně / paralelně se schvalováním a podpisem tohoto Memoranda

Popis: Úřad vlády České republiky (dále též „**Úřad vlády**“) navrhne v rámci procesu schvalování a podpisu tohoto Memoranda zřízení pracovní skupiny coby poradního orgánu Vlády ČR dle Jednacího řádu vlády, čl. IX, jejíž řízení, náplň činnosti a základní parametry budou stanoveny na pracovní úrovni. Pracovní skupina bude zřízena přijetím souvisejícího usnesení Vlády ČR. Členy této pracovní skupiny budou zástupci Úřadu vlády, Ministerstva životního prostředí, Ministerstva průmyslu a obchodu, Ministerstva financí a Ministerstva dopravy.

Úkolem pracovní skupiny bude zejména posoudit náklady spojené s realizací Projektu a identifikovat vhodný hlavní zdroj (spolu)financování z veřejných prostředků a předpokládanou výši tohoto financování při snaze minimalizovat případné nepříznivé dopady na veřejné finance a zajistit nákladovou efektivnost dekarbonizačních opatření, a současně zajistit, garantovat a kontrolovat plnění souvisejících úkolů směřujících k realizaci Projektu a v této souvislosti podávat Vládě ČR pravidelné zprávy na čtvrtletní bázi a v případě potřeby neprodleně, to vše v součinnosti s dalšími Účastníky tohoto Memoranda a případně i dalšími subjekty, jak bude vhodné a potřebné.

b) Dokončení výběru preferovaného hlavního zdroje financování Projektu z veřejných prostředků

Načasování: Q3 – Q4 / 2024

Popis: V souvislosti s Projektem pak bude ve třetím či čtvrtém čtvrtletí roku 2024 dokončena identifikace hlavního zdroje či zdrojů veřejného (spolu)financování Projektu. V současnosti se na základě dosavadních jednání jako hlavní varianta jeví financování skrze výnosy z emisních povolenek, které jsou příjmem státního rozpočtu (dle § 7 zákona č. 383/2012 Sb., o podmínkách obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů, ve znění pozdějších předpisů). Veřejné (spolu)financování Projektu lze pak v závislosti na dalších jednáních případně zajistit i z dalších zdrojů.

V souvislosti se jmenovaným možným hlavním zdrojem financování přitom Vláda ČR dne 24. 4. 2024 projednala návrh novely zákona č. 383/2012 Sb., o podmínkách obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů, ve znění pozdějších předpisů (materiál čj. OVA 1107/23), která upravuje rozpočtovou alokaci zmíněných výnosů směrem do budoucna. V rámci navazujících kroků, včetně projednání dané novely Poslaneckou sněmovnou Parlamentu ČR jako sněmovního tisku č. 697, bude vhodné, aby daná novela mohla být v průběhu roku 2024 přijata v rámci navazujícího legislativního procesu a tím došlo k potvrzení a legislativnímu zakotvení navrhované a projednané rozpočtové alokace výnosů.

c) Dokončení přípravných kroků pro umožnění financování Projektu z veřejných zdrojů

Načasování: 2025

Popis kroku: Ve vztahu k financování Projektu z veřejných prostředků bude dále třeba v průběhu roku 2025 (co nejdříve to bude možné v závislosti na okolnostech) zajistit realizaci souvisejících administrativních, právních a jiných kroků, které stanoví konkrétní podmínky pro podání žádosti a další navazující proces k právně závaznému zajištění financování Projektu. Tyto kroky budou dle okolností zahrnovat zejména identifikaci či vypsání přiléhavé dotační výzvy, specifikaci konkrétních pravidel pro poskytnutí a čerpání financování a další související kroky, to vše v potřebném a vhodném rozsahu a rovněž v závislosti na vybraném zdroji financování.

d) Zahájení jednání v oblasti veřejné podpory a notifikace k Evropské komisi

Načasování: Q3 – Q4 / 2024

Popis: Financování Projektu z veřejných prostředků bude poskytnuto v souladu s veškerými příslušnými právními předpisy, včetně práva EU k veřejné podpoře. S ohledem na předpoklad, že financování Projektu z veřejných zdrojů bude podléhat schválení Evropské komise v oblasti veřejné podpory, dojde ve třetím či čtvrtém čtvrtletí roku 2024 k zahájení (pre-)notifikačních kontaktů s Evropskou komisí tak, aby co nejdříve poté mohlo dojít k podání formální notifikace veřejné podpory a aby k dokončení formálního notifikačního procesu a finálnímu schválení tohoto financování Evropskou komisí, budou-li daná notifikace a schválení potřeba, došlo do konce roku 2026. V souladu se zákonem č. 215/2004 Sb., o úpravě některých vztahů v oblasti veřejné podpory a o změně zákona o podpoře výzkumu a vývoje, ve znění pozdějších předpisů, zajistí notifikaci veřejné podpory k Evropské komisi poskytovatel veřejné podpory ve spolupráci s Úřadem pro ochranu hospodářské soutěže coby příslušným koordinačním orgánem veřejné podpory, přičemž další Účastníci (či někteří z nich) poskytnou poskytovateli veřejné podpory při dané notifikaci dle okolností a potřeby svou součinnost.

e) Uzavření závazné smlouvy reflektující obsah tohoto Memoranda a další navazující kroky

Načasování: Q1 / 2025

Popis: V souvislosti s identifikací vhodného zdroje financování dojde na podkladě tohoto Memoranda a dalších navazujících kroků k realizaci Projektu v prvním čtvrtletí roku 2025 k uzavření závazné smlouvy nebo smluv mezi Účastníky, popř. některými z nich, zakotvující/ch závazná práva a povinnosti smluvních stran v rámci společné spolupráce a součinnosti stran, to vše za účelem formálního zakotvení dalšího postupu týkajícího se přípravy, realizace, provozu a financování Projektu a dalších souvisejících činností.

f) Zahájení realizace Projektu

Načasování: Od 2027, nejpozději do 06 / 2028

Popis: Od roku 2027, popř. nejpozději do poloviny roku 2028 pak dojde k zahájení samotné realizace Projektu, spočívající ve výstavbě technologie umožňující vyvedení tepla ze stávajících bloků EDU a výstavbě tepelného napaječe z EDU do Brna a související infrastruktury. Tomu budou předcházet další včasné související právní, administrativní, technické a jiné kroky dle potřeby.

V. OZNÁMENÍ

Účastníci souhlasí, že jakákoliv oznámení nebo jiná komunikace související s tímto Memorandem budou učiněny v písemné podobě a doručeny osobně, poštou nebo elektronicky, pokud jsou podepsány elektronickým podpisem.

Veškerá oznámení Účastníkům memoranda se zasílají na následující adresy:

společnost Teplárny Brno, a.s.
Okružní 828/25, Lesná,
638 00 Brno
K rukám: Ing. Petr Fajmon, MBA, generální ředitel a člen představenstva

Vláda ČR
prostřednictvím Úřadu vlády České republiky
nábřeží Edvarda Beneše 128/4,
118 01 Praha 1 - Malá Strana
K rukám: prof. PhDr. Petr Fiala, Ph.D., LL.M., předseda vlády

Statutární město Brno
Dominikánské nám. 196/1,
601 67 Brno
K rukám: JUDr. Markéta Vaňková, primátorka

společnost ČEZ, a. s.
Duhová 2/1444,
140 53 Praha 4
K rukám: Ing. Daniel Beneš, MBA, generální ředitel a předseda představenstva

Jihomoravský kraj
Žerotínovo nám. 449/3,
601 82 Brno
K rukám: Mgr. Jan Grolich, hejtman kraje

Kraj Vysočina
Žižkova 1882/57,
586 01 Jihlava
K rukám: Mgr. Vítězslav Schrek, MBA, hejtman kraje

Ministerstvo životního prostředí
Vršovická 1442/65
100 10 Praha 10
K rukám: Mgr. Petr Hladík, ministr životního prostředí

Ministerstvo průmyslu a obchodu
Na Františku 1039/32
110 15 Praha 1
K rukám: Ing. Jozef Síkela, ministr průmyslu a obchodu

Ministerstvo financí
Letenská 525/15
118 10 Praha 1
K rukám: Ing. Zbyněk Stanjura, ministr financí

Ministerstvo dopravy
nábřeží Ludvíka Svobody 1222/12
110 15 Praha 1
K rukám: Mgr. Martin Kupka, ministr dopravy

V případě změny personálního obsazení na shora identifikovaných pozicích ve vztahu k jednotlivým Účastníkům bude příslušný adresát, k jehož rukám by měla být adresována příslušná komunikace, nahrazen osobou zastávající identifikovanou pozici ve vztahu k příslušnému Účastníku.

VI. NÁKLADY

Každý z Účastníků ponese své náklady vzniklé v souvislosti s Memorandem.

VII. ZÁVAZNOST

Články tohoto Memoranda představují prohlášení o záměrech Účastníků, nikoliv však závaznou nabídku, závazek nebo právně závaznou dohodu Účastníků nebo kohokoliv z jejich statutárních orgánů, členů managementu, zaměstnanců, přímo nebo nepřímo ovládajících osob, dceřiných společností, jiných zástupců nebo poradců, pokud jde o toto Memorandum. Ve vztahu k Memorandu nevzniknou žádné právní povinnosti.

Účastníci jsou si vědomi, přijímají a souhlasí s tím, že z tohoto Memoranda mezi Účastníky nevznikají žádné povinnosti ani práva, které by bylo možné vymáhat v rámci soudního, rozhodčího nebo jiného obdobného řízení. Tím nejsou dotčena práva a povinnosti Účastníků vyplývající z obecně závazných právních předpisů nebo vzájemných závazných ujednání Účastníků. Toto Memorandum neomezuje právo Vlády ČR na regulaci.

VIII. MLČENLIVOST

Účastníci mají společné porozumění o tom, že veškeré informace nebo dokumenty, které si Účastníci sdělí v rámci Projektu, se považují za důvěrné, pokud nejsou veřejně dostupné nebo pokud je sdělující strana písemně neoznačí jako nedůvěrné.

IX. ÚČINNOST

Toto Memorandum je účinné datem podpisu všech Účastníků.

X. REGISTR SMLUV

Účastníci berou na vědomí, že toto Memorandum není předmětem povinnosti zveřejnění v registru smluv podle zákona č. 340/2015 Sb., o zvláštních podmínkách účinnosti některých smluv, uveřejňování těchto smluv a o registru smluv (Zákon o registru smluv), ve znění pozdějších předpisů.

XI. ROZHODNÉ PRÁVO

Toto Memorandum se řídí českým právním řádem.

XII. JAZYK

Toto Memorandum je uzavřeno v českém jazyce.

XIII. VYHOTOVENÍ

Toto Memorandum je vyhotoveno a podepsáno v deseti (10) stejnopisech s platností originálu, z nichž po jednom (1) stejnopisu obdrží TB, SMB, ČEZ, JMK a KV, po jednom (1) stejnopisu obdrží každé ze čtyř pověřených ministerstev, jejichž zástupci podepisují toto Memorandum, a jeden stejnopis obdrží Úřad vlády (za Vládu ČR).

XIV. ZÁVĚREČNÉ USTANOVENÍ

Toto Memorandum nepředstavuje jakýkoliv právní nárok na získání veřejné podpory. Podle tohoto Memoranda nebude Účastníkům přidělena žádná veřejná podpora, a toto Memorandum nebude vykládáno způsobem, který by představoval či zakládal příslib, nárok či povinnost na poskytnutí veřejné podpory ve prospěch či ze strany kteréhokoliv z Účastníků. Jakákoliv podpora Projektu v budoucnu bude poskytnuta v souladu s právními předpisy, včetně předpisů ohledně práva veřejné podpory, platnými a účinnými v době jejich poskytnutí.

Společnost Teplárny Brno v této souvislosti prohlašuje a souhlasí, že toto Memorandum nezakládá její právní nárok na financování či jinou formu podpory Projektu z veřejných prostředků a zdrojů, včetně finančních rozpočtů veřejných orgánů v České republice.

Na důkaz čehož Účastníci připojují podpis k tomuto Memorandu.

Doložka podle § 23 zákona č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění pozdějších předpisů:

Uzavření memoranda schválilo Zastupitelstvo Jihomoravského kraje v souladu s ustanovením § 37 zákona č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění pozdějších předpisů, na svém …… zasedání konaném dne …… usnesením č. ……

Uzavření memoranda schválilo Zastupitelstvo Kraje Vysočina na svém jednání konaném dne 10. 9. 2024 usnesením č. ……

Doložka podle § 41 odst. 1 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů:

Memorandum schválilo Zastupitelstvo města Brna v souladu s ustanovením § 84 odst. 4 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů, na Z9/ … zasedání konaném dne …… usnesením pod bodem č. ……

*** PODPISY ÚČASTNÍKŮ ZAČÍNAJÍ NA DALŠÍ STRANĚ ***

V _____ dne _____

_____

RNDr. Jiří Herman, Ph.D., předseda představenstva
Teplárny Brno, a.s.

V _____ dne _____

_____

Ing. Petr Fajmon, MBA, člen představenstva
Teplárny Brno, a.s.

V _____ dne _____

_____

prof. PhDr. Petr Fiala, Ph.D., LL.M., předseda vlády České republiky
Česká republika - Vláda České republiky

V _____ dne _____

_____

Mgr. Petr Hladík, ministr životního prostředí
Česká republika - Ministerstvo životního prostředí

V _____ dne _____

_____

Ing. Jozef Síkela, ministr průmyslu a obchodu
Česká republika - Ministerstvo průmyslu a obchodu

V _____ dne _____

_____

Ing. Zbyněk Stanjura, ministr financí
Česká republika - Ministerstvo financí

V _____ dne _____

_____

Mgr. Martin Kupka, ministr dopravy
Česká republika - Ministerstvo dopravy

V _____ dne _____

_____

JUDr. Markéta Vaňková, primátorka
Statutární město Brno

V _____ dne _____

_____

Ing. Daniel Beneš, MBA, generální ředitel a předseda představenstva
ČEZ, a. s.

_____

Ing. Tomáš Pleskač, MBA, člen představenstva
ČEZ, a. s.

V _____ dne _____

_____

Mgr. Jan Grolich, hejtman kraje
Jihomoravský kraj

V _____ dne _____

_____

Mgr. Vítězslav Schrek, MBA, hejtman kraje
Kraj Vysočina